

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2005
IV. volební období

1056

Vládní návrh

na vydání

zákona o střetu zájmů, o kontrole majetku nabytého za dobu výkonu veřejné funkce, o neslučitelnosti některých funkcí, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o střetu zájmů)

ZÁKON

ze dne 2005,

o střetu zájmů, o kontrole majetku nabytého za dobu výkonu veřejné funkce, o neslučitelnosti některých funkcí, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o střetu zájmů)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

STŘET ZÁJMŮ A NESLUČITELNOST NĚKTERÝCH FUNKCÍ

Hlava I

Úvodní ustanovení

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje

- 1) povinnost veřejných funkcionářů vykonávat svoji funkci tak, aby nedocházelo ke střetu mezi jejich osobními zájmy a zájmy, které jsou povinni z titulu své funkce prosazovat nebo hájit,
- 2) povinnost veřejných funkcionářů oznamovat skutečnosti, které umožňují veřejnou kontrolu jejich činností konaných vedle výkonu funkce veřejného funkcionáře, veřejnou kontrolu majetku nabytého za dobu výkonu funkce a dalších příjmů, darů nebo jiného prospěchu, získaných za dobu výkonu funkce, popřípadě finančních závazků, které veřejný funkcionář má,
- 3) omezení některých činností veřejných funkcionářů a neslučitelnost výkonu funkce veřejného funkcionáře s jinými funkcemi,
- 4) odpovědnost veřejných funkcionářů za porušení povinností stanovených tímto zákonem, včetně sankcí, které lze veřejnému funkcionáři za porušení těchto povinností uložit.

§ 2

Veřejný funkcionář

Pro účely tohoto zákona se veřejným funkcionářem rozumí

- a) poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (dále jen „poslanec“),
- 5) senátor Senátu Parlamentu České republiky (dále jen „senátor“),
- b) člen vlády nebo vedoucí jiného ústředního orgánu státní správy, v jehož čele není člen vlády¹⁾,
- 6) předseda Úřadu pro ochranu osobních údajů,
- 7) předseda Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví,
- 8) člen Rady Českého telekomunikačního úřadu,
- 9) člen prezidia Komise pro cenné papíry,

---

¹⁾ § 2 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

- 10) soudce,
- 11) člen bankovní rady České národní banky,
- 12) prezident, viceprezident a člen Nejvyššího kontrolního úřadu,
- 13) veřejný ochránce práv,
- 14) ředitel Bezpečnostní a informační služby,
- 15) ředitel Úřadu pro zahraniční styky a informace,
- 16) člen Rady pro rozhlasové a televizní vysílání,
- 17) člen zastupitelstva kraje nebo člen zastupitelstva hlavního města Prahy²⁾ (dále jen „kraj“), který je pro výkon funkce dlouhodobě uvolněn (dále jen „uvolněný člen zastupitelstva kraje“),
- 18) člen zastupitelstva obce, městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města a městské části hlavního města Prahy³⁾ (dále jen „obec“), který je pro výkon funkce dlouhodobě uvolněn (dále jen „uvolněný člen zastupitelstva obce“).

Hlava II Střet zájmů

§ 3

(2) Dojde-li ke střetu veřejného zájmu se zájmem osobním, nesmí veřejný funkcionář upřednostňovat svůj osobní zájem před zájmy, které je jako veřejný funkcionář povinen prosazovat a hájit. Osobním zájmem se pro účely tohoto zákona rozumí takový zájem, který přináší veřejnému funkcionáři nebo osobě, kterou zastupuje na základě zákona, rozhodnutí příslušného orgánu nebo plné moci, osobní výhodu nebo zamezuje vzniku případného snížení majetkového nebo jiného prospěchu.

- b) Veřejný funkcionář nesmí ohrozit veřejný zájem tím, že
- 1) využije svého postavení, pravomoci nebo informací získaných při výkonu své funkce k získání majetkového nebo jiného prospěchu nebo výhody pro sebe nebo jinou osobu,
  - 2) se bude odvolávat na svou funkci v záležitostech, které souvisejí s jeho osobními zájmy, zejména s jeho povoláním, zaměstnáním nebo podnikáním,
  - 3) dá za úplatu nebo jinou výhodu ke komerčním reklamním účelům svolení k uvedení svého jména, popřípadě jmen a příjmení nebo svolení ke svému vyobrazení ve spojení s vykonávanou funkcí.

Hlava III Omezení některých činností veřejných funkcionářů a neslučitelnost výkonu funkce veřejného funkcionáře s jinými funkcemi

§ 4

- (3) Veřejný funkcionář uvedený v § 2 písm. c) až g) a i) až n), nesmí
- 4) podnikat nebo provozovat jinou samostatnou výdělečnou činnost,
- 5) být statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu, členem řídicího, dozorčího nebo kontrolního orgánu podnikající právnické osoby, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak,

---

²⁾ § 32 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

§ 51 odst. 2 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ § 51 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

- 6) být v pracovněprávním nebo obdobném vztahu nebo ve služebním poměru, nejde-li o vztah nebo poměr, v němž působí jako veřejný funkcionář.
- c) Omezení podle odstavce 1 písm. a) a b) se nevztahuje na správu vlastního majetku a na činnost vědeckou, pedagogickou, publicistickou, literární, uměleckou nebo sportovní, nejde-li o vlastní podnikání v těchto oborech.
- d) Veřejní funkcionáři uvedení v odstavci 1 jsou povinni činnosti tam uvedené ukončit bez zbytečného odkladu poté, co začali vykonávat svou funkci, nejpozději však do 30 dnů ode dne zahájení výkonu funkce. Není-li k ukončení činnosti z důvodů, nezávislých na vůli veřejného funkcionáře, možné dodržet lhůtu uvedenou v předchozí větě, veřejný funkcionář o této skutečnosti v dané lhůtě písemně informuje evidenční orgán a provede současně všechna potřebná opatření směřující k ukončení činnosti. Ustanovení zvláštních právních předpisů tím nejsou dotčena⁴⁾.

§ 5

(4) Poslanec nebo senátor nesmí zastupovat stát v řídicích, dozorcích nebo kontrolních orgánech podnikající právnické osoby, pokud v ní nemá stát, jím ovládané právnické osoby, Česká národní banka, nebo všechny tyto osoby společně, podíl nebo hlasovací práva přesahující 10% jejího základního kapitálu; poslanci nebo senátorovi zastupujícímu stát v řídicích, dozorcích nebo kontrolních orgánech nenáleží za tuto činnost odměna.

(5) Uvolněný člen zastupitelstva kraje nebo uvolněný člen zastupitelstva obce nesmí zastupovat kraj nebo obec v řídicích, dozorcích nebo kontrolních orgánech podnikající právnické osoby, pokud v ní kraj nebo obec nemá podíl nebo hlasovací práva přesahující 10% jejího základního kapitálu; členovi zastupitelstva kraje nebo členovi zastupitelstva obce zastupujícímu kraj nebo obec v řídicích, dozorcích nebo kontrolních orgánech nenáleží za tuto činnost odměna.

- e) S funkcí poslance nebo senátora jsou neslučitelné funkce vykonávané v pracovněprávním vztahu nebo ve služebním poměru k České republice, pokud jde o funkce jmenované nebo o funkce, v nichž se při výkonu státní správy rozhoduje,
  - 1) na ministerstvu nebo na jiném správním úřadu,
  - 2) na státním zastupitelství nebo soudu,
  - 3) v bezpečnostních sborech⁵⁾, ozbrojených silách České republiky, Nejvyšším kontrolním úřadu, Kanceláři prezidenta republiky, Kanceláři Poslanecké sněmovny, Kanceláři Senátu, v Pozemkovém fondu České republiky nebo jiných státních fondech a v Kanceláři Veřejného ochránce práv.

§ 6

Veřejný funkcionář uvedený v § 2 písm. c) až g) a i) až p) se nesmí po dobu 1 roku od skončení výkonu funkce stát společníkem anebo působit v orgánech podnikající právnické

---

⁴⁾ Například § 45 zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, § 95 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, § 21 odst. 3 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ § 1 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

osoby, anebo uzavřít pracovněprávní vztah se zaměstnavatelem vykonávajícím podnikatelskou činnost, pokud taková právnická osoba nebo zaměstnavatel v posledních 3 letech přede dnem skončení funkce veřejného funkcionáře uzavřeli smlouvu se státem nebo územním samosprávným celkem, a pokud veřejný funkcionář nebo orgán, ve kterém veřejný funkcionář působil, o takové smlouvě rozhodoval.

Hlava IV

Podávání oznámení o osobním zájmu, o činnostech, majetku, příjmech, darech a závazcích

§ 7

Čestné prohlášení

Veřejný funkcionář podává formou čestného prohlášení oznámení o

- a) osobním zájmu (dále jen „oznámení o osobním zájmu“),
- 4) jiných vykonávaných činnostech (dále jen „oznámení o činnostech“),
- 5) majetku nabytém v průběhu výkonu funkce (dále jen „oznámení o majetku“),
- 6) příjmech, darech a závazcích (dále jen „oznámení o příjmech, darech a závazcích“).

§ 8

Oznámení o osobním zájmu

(6) Veřejný funkcionář je povinen při jednání ústavního orgánu nebo jiného státního orgánu anebo orgánu územního samosprávného celku, ve kterém vystoupí v rozpravě, předloží návrh nebo je oprávněn hlasovat, oznámit svůj poměr k projednávané věci nebo poměr k věci v případě osob, které zastupuje na základě zákona, rozhodnutí příslušného orgánu nebo plné moci, jestliže se zřetelem k výsledku projednání věci by mohly jemu nebo takové osobě vzniknout osobní výhoda nebo újma anebo má-li on nebo taková osoba na věci jiný osobní zájem; to neplatí, jde-li jinak o prospěch nebo zájem obecně zřejmý.

- f) Oznámení podle odstavce 1 podává příslušný veřejný funkcionář písemně před zahájením jednání nebo ústně v jeho průběhu, nejpozději však před tím, než orgán přistoupí k hlasování; oznámení je vždy součástí zápisu z jednání.

§ 9

Oznámení o činnostech

(7) Veřejný funkcionář je povinen přesně, úplně a pravdivě písemně oznámit, že

- 1) podniká nebo provozuje jinou samostatnou výdělečnou činnost, a předmět, způsob a místo výkonu podnikání nebo této činnosti,
- 2) je společníkem nebo členem právnické osoby, provozující podnikatelskou činnost (dále jen „podnikající právnická osoba“), a o jakou podnikající právnickou osobu jde (obchodní firma nebo název a sídlo),
- 3) je statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu, členem řídicího, dozorčího nebo kontrolního orgánu podnikající právnické osoby, a o jakou podnikající právnickou osobu jde (obchodní firma nebo název a sídlo),
- 4) vykonává činnost v pracovněprávním nebo obdobném vztahu nebo ve služebním poměru, nejde-li o vztah nebo poměr, v němž působí jako veřejný funkcionář.

- g) Oznámení podle odstavce 1 je veřejný funkcionář povinen učinit nejpozději do 30 dnů ode dne zahájení nebo ukončení činnosti uvedené v odstavci 1, a pokud byla taková činnost vykonávána již přede dnem zahájení výkonu funkce, nejpozději do 30 dnů ode dne zahájení výkonu funkce.

§ 10

Oznámení o majetku

(8) Veřejný funkcionář je povinen přesně, úplně a pravdivě písemně oznámit, že v průběhu výkonu funkce nabyl

- 1) vlastnická nebo jiná věcná práva k nemovitostem, včetně ceny nemovitosti nebo ceny jiného věcného práva, za niž nemovitost nebo právo nabyt, a způsobu jejich nabytí,
  - 2) vlastnická práva k věcem movitým, jiná práva nebo jiné majetkové hodnoty, včetně způsobu nabytí věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty, pokud cena jednotlivé věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty přesahuje 250 000 Kč nebo pokud souhrnná cena věcí, práv nebo jiných majetkových hodnot, nabytých v průběhu kalendářního roku přesáhla částku 500 000 Kč; do tohoto souhrnu se nezapočítávají věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty, jejichž cena je nižší než 10 000 Kč,
  - 3) cenné papíry nebo práva s nimi spojená podle zvláštního právního předpisu⁶⁾, pokud celková výše kupní ceny cenných papírů od jednoho emitenta nebo práv s nimi spojených v době nabytí přesahuje částku 50 000 Kč anebo částku 100 000 Kč v případě více emitentů,
  - 4) jiný podíl v obchodní společnosti než je uveden v písmenu c), pokud hodnota tohoto podílu přesahuje částku 50 000 Kč anebo částku 100 000 Kč, jde-li o podíly u více obchodních společností.
- h) Oznámení podle odstavce 1 písm. a) je veřejný funkcionář povinen učinit nejpozději do 30 dnů od rozhodnutí o vkladu vlastnického nebo jiného věcného práva do katastru nemovitostí nebo ode dne záznamu vlastnického nebo jiného věcného práva do katastru nemovitostí anebo ode dne účinnosti smlouvy o převodu vlastnictví k nemovitostem, které nejsou evidovány v katastru nemovitostí.
- i) Oznámení podle odstavce 1 písm. b) je veřejný funkcionář povinen učinit nejpozději
- 1) do 30 dnů ode dne nabytí, jde-li o jednotlivou věc, právo nebo jinou majetkovou hodnotu, jejichž cena přesahuje 250 000 Kč,
  - 2) do konce června následujícího kalendářního roku, pokud souhrnná cena věcí, práv nebo jiných majetkových hodnot, nabytých veřejným funkcionářem v průběhu kalendářního roku přesáhla částku 500 000 Kč; do tohoto souhrnu se nezapočítávají věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty, jejichž cena je nižší než 10 000 Kč.
- j) Oznámení podle odstavce 1 písm. c) je veřejný funkcionář povinen učinit nejpozději do 30 dnů ode dne nabytí cenných papírů nebo práv s nimi spojených.
- k) Oznámení podle odstavce 1 písm. d) je veřejný funkcionář povinen učinit nejpozději do 30 dnů ode dne nabytí jiného podílu v obchodní společnosti.

---

⁶⁾ Zákon č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů.

- l) Oznámení podle odstavce 1 písm. a) až d) je veřejný funkcionář povinen učinit rovněž do 30 dnů od zahájení výkonu funkce, a to podle stavu majetku ke dni zahájení výkonu funkce.
- m) Veřejný funkcionář je povinen v oznámení podle odstavce 1 uvést za stejných podmínek i majetek, který nabyl jeho manžel a který patří do společného jmění manželů.

§ 11

Oznámení o příjmech, darech a závazcích

- (9) Veřejný funkcionář je povinen přesně, úplně a pravdivě písemně oznámit, že
  - 1) během výkonu funkce získal jakékoliv peněžité příjmy nebo jiné majetkové výhody, zejména dary, s výjimkou darů uvedených v oznámení o majetku podle § 10, odměny, příjmy z podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, dividendy nebo jiné příjmy z účasti nebo činnosti v podnikajících právnických osobách (dále jen „příjmy nebo jiné majetkové výhody“), pokud souhrnná výše příjmů nebo jiných majetkových výhod přesáhne v kalendářním roce 300 000 Kč; za peněžitý příjem nebo jinou majetkovou výhodu se pro tento účel nepovažují plat, odměna nebo další náležitosti, na které má veřejný funkcionář nárok v souvislosti s výkonem funkce podle zvláštních právních předpisů⁷⁾; do tohoto souhrnu se nezapočítávají dary, jejichž cena je nižší než 10 000 Kč,
  - 2) má nesplacené finanční závazky, zejména půjčky, úvěry, nájemné, závazky ze smlouvy o nájmu s právem koupě nebo směnečné závazky, pokud souhrnná výše závazků přesáhla k 31. prosinci kalendářního roku, za něž se oznámení podává, částku 300 000 Kč.
- n) Veřejný funkcionář je povinen v oznámení uvést výši, druh a zdroj každého příjmu podle odstavce 1 písm. a) a výši a druh závazku podle odstavce 1 písm. b), včetně toho, vůči komu takový závazek má. Oznámení činí veřejný funkcionář nejpozději do konce června následujícího kalendářního roku.
- o) Oznámení podle odstavce 1 písm. b) je veřejný funkcionář povinen učinit rovněž do 30 dnů od zahájení výkonu funkce, a to podle stavu ke dni zahájení výkonu funkce.
- p) Veřejný funkcionář je povinen v oznámení podle odstavce 1 uvést za stejných podmínek i majetek a závazky, které nabyl nebo přijal jeho manžel a které patří do společného jmění manželů.

§ 12

(10) Oznámení podle § 9 až 11 a podle odstavce 2 je veřejný funkcionář povinen činit ve lhůtách stanovených tímto zákonem po celou dobu výkonu funkce. V případě, že veřejný funkcionář ukončil výkon funkce, je povinen učinit oznámení podle § 9 až 11 a podle

---

⁷⁾ Zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

odstavce 2 nejpozději do 30 dnů ode dne jeho ukončení, a to podle stavu ke dni ukončení výkonu funkce.

(11) Jestliže v průběhu kalendářního roku nedošlo ke skutečnostem, které jsou uvedeny v § 9 až 11, je veřejný funkcionář povinen učinit o tom oznámení nejpozději do 30. června následujícího kalendářního roku.

- q) Za písemné oznámení se považuje též oznámení podané v elektronické podobě prostřednictvím veřejné datové sítě, opatřené zaručeným elektronickým podpisem⁸⁾.
- r) Oznámení podle § 9 až 11 a podle odstavce 2 podává veřejný funkcionář evidenčnímu orgánu (§ 14 odst. 1).

Hlava V

Evidence oznámení o činnostech, oznámení o majetku a oznámení o příjmech, darech a závazcích a její vedení

§ 13

Registr oznámení

(12) Registr oznámení o činnostech, oznámení o majetku a oznámení o příjmech, darech a závazcích (dále jen „registr“) je soubor dokladů podávaných veřejnými funkcionáři podle § 12 odst. 4; v oznámení veřejný funkcionář uvede své jméno, příjmení, označení orgánu, ve kterém působí s uvedením funkce, kterou v tomto orgánu zastává a údaje požadované podle § 9 až 11 a § 12 odst. 2. Registr vede příslušný evidenční orgán (§ 14 odst. 1).

- s) Každý má právo bezplatně nahlížet do registru a pořizovat si z něj opisy a výpisy. Registr je přístupný též v elektronické podobě na centrální adrese prostřednictvím veřejné datové sítě. Evidenční orgány jsou povinny údaje evidované v registru zveřejnit do 15 dnů po jejich obdržení. Výpisy a opisy evidenční orgán neověřuje a tyto listiny nemají charakter veřejných listin.
- t) Každý má právo písemně sdělit evidenčnímu orgánu, který registr vede (§ 14 odst. 1), skutečnosti, které nasvědčují nepravdivosti nebo neúplnosti údajů, uvedených v oznámeních evidovaných v registru; sdělení lze podat též v elektronické podobě prostřednictvím veřejné datové sítě. Evidenční orgán do 30 dnů ode dne obdržení sdělení písemně oznámí tomu, kdo sdělení podal, jak bylo s jeho sdělením naloženo; bylo-li sdělení učiněno v elektronické podobě, lze odpovědět též tímto způsobem.
- u) Evidenční orgán poskytne veškeré doklady vedené v registru o určitém veřejném funkcionáři na žádost orgánu příslušnému k řízení a rozhodování o porušení povinností podle tohoto zákona tímto veřejným funkcionářem.
- v) Veškeré údaje vedené v registru mohou být použity a dále zpracovávány pouze za účelem zjištění případného střetu zájmů při výkonu funkce veřejného funkcionáře. Zpracováním

---

⁸⁾ Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů.

osobních údajů v registru nesmí být dotčena ochrana osobních údajů podle zvláštních právních předpisů⁹⁾.

§ 14

Vedení registru

Vedení registru zabezpečují evidenční orgány, kterými jsou

- 1) mandátový a imunitní výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (dále jen „Poslanecká sněmovna“) pro veřejné funkcionáře uvedené v § 2 písm. a), c) až g) a i) až n)^{pokud} nejsou senátory,
- 2) mandátový a imunitní výbor Senátu Parlamentu České republiky (dále jen „Senát“) pro veřejné funkcionáře uvedené v § 2 písm. b) a h),
- 3) ředitel krajského úřadu pro veřejné funkcionáře uvedené v § 2 písm. o),
- 4) tajemník obecního úřadu a v obcích, kde není tajemník obecního úřadu, starosta pro veřejné funkcionáře uvedené v § 2 písm. p).

w) Vedením registru se rozumí

- 1) přijímání a evidence oznámení učiněných podle § 9 až 11 a § 12 odst. 2,
- 2) převádění oznámení podle § 9 až 11 a § 12 odst. 2, která nebyla učiněna v elektronické podobě do elektronické podoby umožňující dálkový přístup; za správnost převedení do elektronické podoby odpovídá příslušný evidenční orgán,
- 3) uchovávání oznámení podaných příslušnému evidenčnímu orgánu podle § 9 až 11 a § 12 odst. 2, a to po dobu 5 let ode dne skončení výkonu funkce veřejného funkcionáře,
- 4) dohlížení nad úplností údajů, které jsou součástí oznámení podle § 9 až 11 a § 12 odst. 2 a vyžadování doplnění těchto údajů,
- 5) přijímání sdělení podle § 13 odst. 3,
- 6) poskytování dokladů podle § 13 odst. 4 orgánu příslušnému o věci jednat.

x) Nestanoví-li tento zákon jinak, jsou členové evidenčního orgánu a další osoby, které přicházejí s evidovanými údaji do styku, povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se z těchto údajů dozvěděli, pokud se nejedná o informace, které jsou součástí registru; povinnosti mlčenlivosti podléhají též údaje o osobách, které evidenčnímu orgánu sdělily skutečnosti nasvědčující nepravdivosti nebo neúplnosti údajů, uvedených v oznámeních evidovaných v registru. Povinnost mlčenlivosti se nevztahuje na orgány příslušné k řízení a rozhodování o porušení povinností veřejných funkcionářů podle tohoto zákona a soudy.

Hlava VI

Odpovědnost veřejných funkcionářů a řízení

§ 15

Veřejní funkcionáři jsou odpovědní za zaviněné porušení povinností stanovených tímto zákonem, nejde-li o trestný čin.

---

⁹⁾ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 16

Orgány rozhodující o porušení povinností

(13) O porušení povinností veřejných funkcionářů stanovených tímto zákonem rozhodují nezávislé orgány, jimiž jsou Ústřední rada pro posuzování střetu zájmů a Krajské rady pro posuzování střetu zájmů. Tyto orgány jsou vázány pouze právním řádem a nikdo nesmí narušovat nebo ohrožovat jejich nezávislost a nestrannost.

- y) Ústřední rada pro posuzování střetu zájmů má 13 členů, z nichž 3 volí a odvolává Poslanecká sněmovna, 3 volí a odvolává Senát, 3 jmenuje a odvolává vláda, 1 jmenuje a odvolává prezident republiky, 1 jmenuje a odvolává veřejný ochránce práv, 1 jmenuje a odvolává předseda Nejvyššího soudu a 1 jmenuje a odvolává předseda Nejvyššího správního soudu; její činnost po stránce organizační, materiální, finanční a personální zajišťuje Kancelář Poslanecké sněmovny.
- z) Krajská rada pro posuzování střetu zájmů má 13 členů, z nichž 5 volí a odvolává zastupitelstvo kraje a 8 jmenuje a odvolává Svaz měst a obcí; její činnost po stránce organizační, materiální, finanční a personální zajišťuje krajský úřad.
- aa) Ústřední rada pro posuzování střetu zájmů a Krajská rada pro posuzování střetu zájmů (dále jen „Rada“) má při řízení postavení správního úřadu. Její činnost řídí předseda, popřípadě místopředseda, které zvolí Rada na svém prvním zasedání.
- bb) Funkční období členů Rady je šestileté a týž člen Rady může tuto funkci zastávat nejvýše po dobu dvou funkčních období.
- cc) Členem Rady může být zvolen nebo jmenován občan České republiky, který dosáhl věku nejméně 21 let, který je způsobilý k právním úkonům, je bezúhonný a jeho zkušenosti a morální vlastnosti dávají záruku, že bude svou funkci řádně zastávat.
- dd) Člen Rady může být odvolán,
  - 1) porušil-li závažným způsobem povinnosti vyplývající z jeho funkce,
  - 2) byl-li pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin,
  - 3) nemůže-li z důvodů na své straně vykonávat svou funkci po dobu delší šesti měsíců.
- ee) Člen rady se může vzdát své funkce písemným oznámením doručeným předsedovi Rady.
- ff) Výkon členství v Radě je překážkou v práci z důvodu obecného zájmu (výkon veřejné funkce) podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁾. Členům Rady přísluší náhrada cestovních výdajů souvisejících s výkonem jejich funkce ve stejném rozsahu jako zaměstnancům¹¹⁾.

Řízení

§ 17

(14) Řízení o porušení povinností veřejných funkcionářů, stanovených tímto zákonem (dále jen „řízení“), zahajuje Rada na návrh. Návrh podá evidenční orgán (§ 14 odst. 1), pokud na základě zjištěných skutečností nebo sdělení dojde k závěru, že existuje důvodné podezření, že veřejný funkcionář porušil povinnosti uložené mu tímto zákonem. Za příslušný se

¹⁰⁾ Zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁾ Zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů.

považuje evidenční orgán, který vede registr týkající se veřejného funkcionáře, vůči němuž návrh směřuje.

gg) Návrh na zahájení řízení podle odstavce 1 má dále právo podat nejméně

- 1) 10 poslanců v případě veřejných funkcionářů uvedených v § 2 písm. a), c) až g) a i) až n),
- 2) 5 senátorů v případě veřejných funkcionářů uvedených v § 2 písm. b) a h),
- 3) 1 člen vlády v případě veřejných funkcionářů uvedených v § 2 písm. c) až g) a i) až n),
- 4) 5 členů zastupitelstva kraje v případě veřejných funkcionářů uvedených v § 2 písm. o),
- 5) 3 členové zastupitelstva obce v případě veřejných funkcionářů uvedených v § 2 písm. p).

hh) Návrh podle odstavců 1 a 2 je možno podat nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy se evidenční orgán nebo osoby oprávněné k podání návrhu dozvěděly o skutečnostech nasvědčujících tomu, že došlo k porušení tohoto zákona, nejdéle však do 10 let ode dne, kdy k takovéto skutečnosti došlo, bez ohledu na to, zda mezitím veřejnému funkcionáři jeho funkce skončila.

ii) Řízení je zahájeno dnem, kdy návrh podle odstavce 1 nebo 2 došel příslušné Radě.

jj) K řízení je příslušná

- 1) Ústřední rada pro posuzování střetu zájmů, jde-li o porušení povinnosti veřejným funkcionářem uvedeným v § 2 písm. a) až n),
- 2) Krajská rada pro posuzování střetu zájmů, jde-li o porušení povinnosti veřejným funkcionářem uvedeným v § 2 písm. o) a p).

kk) O zahájení řízení vyrozumí

- 1) předseda Ústřední rady pro posuzování střetu zájmů
  1. Poslaneckou sněmovnu, směřuje-li návrh proti veřejnému funkcionáři uvedenému v § 2 písm. a),
  2. Senát, směřuje-li návrh proti veřejnému funkcionáři uvedenému v § 2 písm. b) a h),
  3. vládu, směřuje-li návrh proti veřejnému funkcionáři uvedenému v § 2 písm. c) až g) a i) až n),
- 2) předseda Krajské rady pro posuzování střetu zájmů
  4. zastupitelstvo kraje, směřuje-li návrh proti veřejnému funkcionáři uvedenému v § 2 písm. o),
  5. zastupitelstvo obce, směřuje-li návrh proti veřejnému funkcionáři uvedenému v § 2 písm. p).

§ 18

(15) Rada je oprávněna přezkoumávat, zda údaje v oznámeních vedených v registru jsou přesné, pravdivé a úplné. K tomu je oprávněna vyžadovat součinnost příslušných státních orgánů, územních samosprávných celků a dalších právnických a fyzických osob, zejména požadovat od uvedených subjektů potřebné informace a vysvětlení, popřípadě požadovat na těchto subjektech ověření, zda údaje vedené v registru odpovídají skutečnosti. Tyto subjekty jsou povinny poskytnout Radě na základě její písemné žádosti požadovanou součinnost. Potřebné informace a vysvětlení se příslušné Radě poskytují ve lhůtě jí stanovené, která však

nesmí být kratší než 10 pracovních dnů; poskytují se bezúplatně, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak¹²⁾.

(16) Vyžaduje-li řízení přezkoumání údajů ze správy daní týkající se veřejného funkcionáře, je tento funkcionář povinen zprostit správce daně mlčenlivosti o údajích týkajících se projednávané věci vůči příslušnému orgánu rozhodujícímu v řízení. Odmítne-li veřejný funkcionář zprostit správce daně mlčenlivosti, platí, že údaje, kterých se mlčenlivost správce daně týká, byly uvedeny nesprávně.

ll) Řízení se dokončí, i když se veřejný funkcionář před rozhodnutím Rady vzdal funkce veřejného funkcionáře nebo byl z této funkce odvolán.

mm) Členové Rady jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se v rámci řízení nebo v souvislosti s ním dozvěděli, pokud se nejedná o údaje, které byly obsahem veřejného ústního jednání; to se týká rovněž všech dalších osob, které přišly s těmito skutečnostmi do styku.

§ 19

(17) Účastníkem řízení je veřejný funkcionář, proti němuž se řízení vede.

nn) Rada je schopna usnášení, je-li přítomno nejméně 10 jejích členů. Rozhodnutí Rady je přijato, jestliže se pro něj vyslovila nejméně dvoutřetinová většina všech členů.

oo) Pro řízení před Radou se přiměřeně použijí ustanovení správního řádu o řízení před kolegiálním orgánem, pokud tento zákon nestanoví jinak.

pp) Pro rozhodnutí je rozhodující skutkový a právní stav v době, kdy k porušení povinnosti veřejného funkcionáře došlo; pozdější právní úpravy se použije, jestliže je to pro veřejného funkcionáře příznivější.

qq) Rozhodnutí může obsahovat i stanovení náhradní lhůty ke splnění povinnosti.

rr) Rozhodnutí musí být písemné, musí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení o opravném prostředku a musí být doručeno veřejnému funkcionáři.

ss) Rozhodnutí se doručí i navrhovateli; je-li navrhovatelů více (§ 17 odst. 2), doručí se pouze zástupci, kterého si určí.

tt) Proti rozhodnutí se nelze odvolat.

uu) Účastník řízení se může žalobou podanou do 1 měsíce od doručení rozhodnutí domáhat, aby soud ve správním soudnictví¹³⁾ rozhodnutí zrušil nebo vyslovil jeho nicotnost.

§ 20

Nasvědčují-li skutečnosti zjištěné Radou v řízení, že byl spáchán trestný čin, je Rada povinna takovou skutečnost oznámit orgánům činným v trestním řízení.

---

¹²⁾ § 38 odst. 5 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.
§ 115 odst. 5 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu.

¹³⁾ Zákon č. 150/2002 sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

§ 21

Zveřejnění rozhodnutí

(18) Předseda příslušné komory Parlamentu, předseda vlády, primátor hlavního města Prahy, primátor statutárního města, hejtman kraje nebo starosta obce, městského obvodu nebo městské části (dále jen "předseda komory Parlamentu, předseda vlády, primátor, hejtman nebo starosta") po uplynutí lhůty k podání žaloby, popřípadě po nabytí právní moci rozhodnutí soudu podle § 19 odst. 9 na nejbližší schůzi příslušné komory Parlamentu, vlády nebo příslušného zastupitelstva, jehož je veřejný funkcionář členem, oznámí rozhodnutí, včetně jeho odůvodnění. Rozhodnutí týkající se ostatních veřejných funkcionářů, oznámí předseda vlády na schůzi vlády, na kterou přizve příslušného veřejného funkcionáře. Stejným způsobem se oznámí, že návrh proti veřejnému funkcionáři byl zamítnut. Týká-li se rozhodnutí předsedy příslušné komory, předsedy vlády, primátora, hejtmana nebo starosty, oznámení učiní místopředseda příslušné komory, I. místopředseda vlády, příslušný náměstek primátora, náměstek hejtmana anebo místostarosta, popřípadě jiný člen zastupitelstva.

vv) Rozhodnutí, včetně jeho odůvodnění, zveřejní orgán, jehož je veřejný funkcionář členem, popřípadě v ostatních případech vláda, nejpozději do 15 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí v elektronické podobě prostřednictvím veřejné datové sítě na své elektronické adrese. Rozhodnutí musí být zveřejněno po dobu 6 měsíců.

ww) Rozhodnutí podle odstavců 1 a 2, pokud se týká uvolněných členů zastupitelstva obce, se zveřejní vyvěšením na úřední desce obce, pokud technické prostředky obci neumožňují jeho zveřejnění v elektronické podobě prostřednictvím veřejné datové sítě. Rozhodnutí musí být zveřejněno po dobu 6 měsíců.

§ 22

Pokuta

(19) Rada uloží veřejnému funkcionáři, který nedodržel lhůtu podle § 10, pokutu až do výše 30 000 Kč; pokuta může být uložena opakovaně až do splnění povinnosti.

xx) Rada uloží veřejnému funkcionáři, který

- 1) využil svého postavení, pravomoci nebo informací získaných při výkonu své funkce k získání neoprávněného majetkového nebo jiného neoprávněného prospěchu nebo neoprávněné výhody pro sebe nebo jinou osobu,
- 2) uvedl nepřesné, neúplné nebo nepravdivé údaje v prohlášení podle § 9 až 11 a § 12 odst. 2,
- 3) vykonával funkci nebo činnost, kterou tento zákon stanoví jako neslučitelnou s výkonem funkce veřejného funkcionáře,
- 4) odvolal se na svou funkci v záležitostech, které souvisejí s jeho osobními zájmy, zejména s jeho povoláním, zaměstnáním nebo podnikáním,
- 5) dal za úplatu nebo jinou výhodu ke komerčním reklamním účelům svolení k uvedení svého jména, popřípadě jmen a příjmení nebo svolení ke svému vyobrazení ve spojení s vykonávanou funkcí,
- 6) nepodal oznámení o osobním zájmu (§ 6),

pokutu až do výše 500 000 Kč.

yy) Při stanovení výše pokuty Rada přihlíží k závažnosti porušení tohoto zákona, k získanému osobnímu prospěchu a k míře zavinění veřejného funkcionáře.

zz) Výnos z pokut uložených veřejným funkcionářům uvedeným v § 2 písm. a) až n) je příjmem státního rozpočtu, výnos z pokut uložených veřejným funkcionářům uvedeným v § 2 písm. o) a p) je příjmem rozpočtu příslušného kraje.

aaa) Pokuty uložené veřejným funkcionářům uvedeným v § 2 písm. a) až n) vybírá a vymáhá příslušný celní úřad; Rada mu zašle stejnopis rozhodnutí s vyznačením právní moci rozhodnutí, a to do 10 dnů ode dne, kdy rozhodnutí nabylo právní moci. Pokuty uložené veřejným funkcionářům uvedeným v § 2 písm. o) a p) vybírá a vymáhá příslušný krajský úřad. Při vybírání a vymáhání pokut se postupuje podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾.

§ 23

Pro řízení podle § 17 až 22 se použijí obdobně ustanovení § 2 až 8 a přiměřeně ustanovení § 9 až 78 správního řádu, nestanoví-li tento zákon jinak.

Hlava VII Přestupky

§ 24

- Přestupku se dopustí fyzická osoba, která
- a) používá nebo dále zpracovává údaje vedené v registru k jinému účelu než ke zjištění případného střetu zájmů při výkonu funkce veřejného funkcionáře podle § 13 odst. 5,
    - 1) poruší povinnost mlčenlivosti podle § 14 odst. 3 o skutečnostech, o nichž se dozvěděl z údajů evidovaných v registru nebo o osobách, které evidenčnímu orgánu sdělily skutečnosti nasvědčující nepravdivosti nebo neúplnosti údajů, uvedených v oznámeních evidovaných v registru,
    - 2) poruší povinnost mlčenlivost podle § 18 odst. 4 o skutečnostech, které se dozvěděl v rámci řízení nebo v souvislosti s ním.

§ 25

Za přešupek podle § 24 lze uložit pokutu do výše 100 000 Kč.

§ 26

(20) Při stanovení výše pokuty se přihlíží k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu a okolnostem jeho spáchání, k významu a rozsahu jeho následků, době trvání protiprávního jednání a ke skutečnosti, zda se odpovědná osoba přičinila o odstranění nebo zmírnění škodlivých následků.

---

¹⁴⁾ Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

- bbb) Přestupky projednává Úřad pro ochranu osobních údajů.
- ccc) Pokuty uložené za přestupky vybírá a vymáhá příslušný celní úřad. Příjem z pokut uložených za přestupky je příjmem státního rozpočtu.
- ddd) Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o jejím uložení nabylo právní moci.
- eee) Při vybírání a vymáhání uložených pokut se postupuje podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾.

Hlava VIII Přechodná ustanovení

§ 27

1. Oznámení podle § 9 až 11 a § 12 odst. 2 poprvé podá veřejný funkcionář příslušnému evidenčnímu orgánu nejpozději do 30. června 2007; uvede v nich všechny požadované údaje o činnostech, majetku, příjmech, darech a závazcích ke dni, ve kterém oznámení podává.

2. Pokud veřejný funkcionář ke dni účinnosti tohoto zákona vykonává funkce nebo činnosti, které jsou podle tohoto zákona neslučitelné s výkonem činnosti takového veřejného funkcionáře, je povinen ukončit výkon takových funkcí nebo činností nejpozději do 3 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona a podat o tom zprávu příslušnému evidenčnímu orgánu. Při posuzování neslučitelnosti funkcí již zvolených poslanců a senátorů podle § 5 odst. 3 se však do skončení jejich funkčního období postupuje podle dosavadních předpisů.

3. Veřejný funkcionář, jehož funkční období započalo před účinností tohoto zákona, podává přiznání podle § 9 až 11 do 30 dnů od nabytí účinnosti tohoto zákona podle stavu majetku ke dni účinnosti tohoto zákona.

4. První členové Ústřední rady pro posuzování střetu zájmů a Krajských rad pro posuzování střetu zájmů musí být zvoleni nebo jmenováni do 2 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Hlava IX Zrušovací ustanovení

§ 28

Zrušuje se:

1. Zákon č. 238/1992 Sb., o některých opatřeních souvisejících s ochranou veřejného zájmu a o neslučitelnosti některých funkcí (zákon o střetu zájmů),
2. Zákon č. 287/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 238/1992 Sb., o některých opatřeních souvisejících s ochranou veřejného zájmu,
3. Zákon č. 228/1997 Sb., kterým se doplňuje zákon České národní rady č. 238/1992 Sb., o některých opatřeních souvisejících s ochranou veřejného zájmu (zákon o střetu zájmů), ve znění zákona č. 287/1995 Sb.,

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o soudech a soudcích

§ 29

V § 91 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích) ve znění zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 228/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu uveřejněného pod č. 349/2002 Sb., zákona č. 192/2003 Sb., zákona č. 441/2003 Sb. a zákona č. 626/2004 Sb. se v písmenu a) slovo „nebo“ zrušuje, se v písmenu b) na konci tečka nahrazuje slovy „ , nebo“ a doplňuje se písmeno c), které včetně poznámky pod čarou č. 7a) zní:

„c) byl pravomocně potrestán orgánem rozhodujícím o střetu zájmů podle zvláštního zákona^{7a)}.

---

^{7a)} Zákon č. .../2005 Sb., o střetu zájmů, o kontrole majetku nabytého za dobu výkonu veřejné funkce, o neslučitelnosti některých funkcí, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o střetu zájmů).“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o bankách

§ 30

Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění zákona č. 264/1992 Sb., zákona č. 292/1993 Sb., zákona č. 156/1994 Sb., zákona č. 83/1995 Sb., zákona č. 84/1995 Sb., zákona č. 61/1996 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 16/1998 Sb., zákona č. 127/1998 Sb., zákona č. 165/1998 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 319/2001 Sb., zákona č. 126/2002 Sb., zákona č. 453/2003 Sb., zákona č. 257/2004 Sb. a zákona č. 439/2004 Sb. se mění takto:

1. V § 38 odst. 3 se na konci písmene i) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno j), které včetně poznámky pod čarou č. 9c) zní:

„j) orgánu příslušnému rozhodovat o porušení povinnosti veřejných funkcionářů podle zvláštního právního předpisu^{9c)}.

---

^{9c)} Zákon č. .../2005 Sb., o střetu zájmů, o kontrole majetku nabytého za dobu výkonu veřejné funkce, o neslučitelnosti některých funkcí, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o střetu zájmů).“.

2. V § 38 odst. 5 se slova „odstavce 3 písm. a) a h)“ nahrazují slovy „odstavce 3 písm. a), h) a j)“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o podnikání na kapitálovém trhu

§ 31

V § 115 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění zákona č. 635/2004 Sb., se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno k), které včetně poznámky pod čarou č.1a zní:

„k) orgánu příslušnému rozhodovat o porušení povinnosti veřejných funkcionářů podle zvláštního právního předpisu^{1a)}.

---

^{1a)} Zákon č. ....../2005 Sb., o střetu zájmů, o kontrole majetku nabytého za dobu výkonu veřejné funkce, o neslučitelnosti některých funkcí, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o střetu zájmů).“.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona č. 15/2002 Sb.

§ 32

V zákoně č. 15/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 238/1992 Sb., o některých opatřeních souvisejících s ochranou veřejného zájmu a o neslučitelnosti některých funkcí (zákon o střetu zájmů), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, se část první zrušuje.

ČÁST ŠESTÁ

ÚČINNOST

§ 33

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2006.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

OBECNÁ ČÁST

A. Důvody navrhované úpravy ve vztahu k platnému právnímu stavu

Veřejní činitelé se ve své činnosti pravidelně dostávají do situací, kdy v souvislosti s výkonem své funkce rozhodují o významných věcech veřejného zájmu. V této činnosti však mohou nastávat situace, kdy se může tento veřejný zájem dostat do rozporu s jejich zájmem individuálním, případně zájmem skupinovým. Tento zájem individuální, resp. skupinový z velké části nebývá patrný a veřejná kontrola nad výkonem funkce veřejného činitele tak bývá ztížena. Je proto vhodné právními nástroji preventivně předcházet situacím, které mohou vyvolávat snahu preferovat zájem individuální či skupinový nad zájmem celku, případně pokud dojde k nedovolenému jednání, je též sankcionovat.

Právním instrumentem, který by měl zajišťovat transparentnost jednání veřejného činitele je právní předpis, na základě kterého jsou vybraní veřejní funkcionáři povinni deklarovat své osobní zájmy, popřípadě zájmy osob, jejichž zájem lze postavit na roveň zájmu veřejného funkcionáře. Dosavadní právní úprava je obsažena v zákoně č. 238/1992 Sb., o některých opatřeních souvisejících s ochranou veřejného zájmu a o neslučitelnosti některých funkcí (zákon o střetu zájmů), ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon byl však zejména s ohledem na jeho omezenou osobní působnost, nedostatečný věcný rozsah vyžadovaných deklamací a ztížené možnosti přístupu k informacím deklarovaným příslušnými veřejnými funkcionáři, vnímán jako neefektivní. Za značný nedostatek platné úpravy bylo považováno rovněž to, že vyústěním řízení bylo pouhé veřejné vyhlášení o tom, že veřejný funkcionář jednal v rozporu se svým čestným prohlášením, popř. že takové prohlášení neučinil, a v čem spočívá podstata takového jednání. Rovněž systematika platného zákona utrpěla jeho několika novelizacemi. Poslední novelizace, provedená zákonem č. 96/2005 Sb., která nabyla účinnosti dnem 1. března 2005, se snažila některé věci odstranit, zejména rozšiřovala osobní působnost zákona na členy zastupitelstev krajů a obcí s přenesenou působností, umožňovala uložení pokuty až do výše 30 000 Kč, zaváděla přestupky a nově definovala neslučitelnost funkcí členů zastupitelstev krajů a obcí. Je třeba konstatovat, že ne vše se povedlo. Především ze strany územních samosprávných celků je kritizována úprava neslučitelnosti funkcí s funkcí člena zastupitelstev krajů a obcí provedená novelou zákonů o volbách do zastupitelstev obcí a zastupitelstev krajů. Tento zákon byl následně nálezem Ústavního soudu ze dne 22. června 2005, uveřejněným ve pod č. 283/2005 Sb., zrušen.

Navrhovaný zákon by měl uvedené nedostatky odstranit, měl by se současně stát efektivním nástrojem, který občanům a médiím umožní lepší veřejnou kontrolu volených zástupců a v jejím důsledku přispějí k prohloubení důvěry v politiku a veřejný život.

Návrh zákona je postaven na několika základních východiscích, kterými jsou:

- širší osobní působnost povinných osob,
- širší rozsah stanovených povinností veřejných funkcionářů,
- přesnější vymezení povinností a omezení veřejných funkcionářů,

- poskytnutí většího prostoru pro veřejnou kontrolu,
- omezení výkonu určitých činností veřejných funkcionářů po stanovenou dobu i po ukončení výkonu funkce,
- podrobnější úprava řízení ve věci střetu zájmů a určení nezávislých orgánů pro kontrolu dodržování zákona,
- rozšíření sankčních prostředků.

B. Soulad navrhované úpravy s ústavním pořádkem České republiky, s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, slučitelnost s právními akty Evropských společenství

Navrhovaná úprava není v přímém rozporu s ústavním pořádkem České republiky.

Navrhovaná úprava není v rozporu s mezinárodními smlouvami ani s právními akty Evropských společenství.

Právo Evropských společenství neupravuje otázky, které jsou předmětem předloženého návrhu. Předložený návrh není rovněž v rozporu ani s obecnými zásadami práva Evropských společenství.

C. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované úpravy, dopad na státní rozpočet

Předpokládá se, že navrhovaný zákon nevyvolá dodatečné nároky na státní rozpočet nebo jiné veřejné rozpočty ani na podnikatelské prostředí České republiky. Určité finanční nároky by mohlo vyvolat hrazení nákladů řízení nezávislých orgánů pro kontrolu dodržování povinností podle tohoto zákona; tyto náklady však nelze v současné době odhadnout, nemělo by se však pravděpodobně jednat o vyšší finanční částky.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K části první:

K § 1 a 2: Předmětem navrhovaného zákona se stanoví základní cíle, které navrhovaná úprava sleduje a vymezuje se okruh ústavních činitelů a dalších veřejných funkcionářů, na které se vztahují povinnosti podle tohoto zákona. Současný zákon o střetu zájmů se vztahuje pouze na členy vlády, poslance, senátory a předsedy ústředních státních orgánů. Navrhovaný zákon okruh osob dále rozšiřuje o některé další kategorie míst, jež mohou být korupčním jednáním ohroženy. Zejména se má vztahovat na soudce, členy bankovní rady ČNB, členy prezidia Komise pro cenné papíry, členy Rady pro televizní a rozhlasové vysílání a i na členy zastupitelstev krajů a všech obcí, kteří byli pro výkon této funkce dlouhodobě uvolněni s přenesenou působností. Dochází tak k neodůvodněné nerovnosti mezi členy zastupitelstev uvedených samosprávných celků a členy zastupitelstev ostatních obcí.

Navrhovaný zákon tak odstraňuje dosavadní nerovnost. Hlavním důvodem této úpravy je to, že došlo k výraznému zvýšení pravomocí územních samospráv a je proto nutné s tímto zvýšením pravomocí spojit i preventivní mechanismy bránící vzniku střetu zájmů.

Povinnost podávat oznámení o majetku a oznámení o příjmech, darech a závazcích osob zastávajících tyto pozice bude dalším opatřením, které, ve spojitosti s již existujícími, by mělo účinně napomáhat v boji proti korupci. Prostřednictvím těchto opatření bude možné potvrdit či vyloučit případné podezření na nelegálně nabytý majetek dané osoby. Vedle represivního účinku (pokuta) bude mít tento institut význam zejména z hlediska prevence. Již samotný fakt, že má osoba povinnost osvětlit své majetkové poměry, je krokem k potlačení případného korupčního jednání.

K § 3: Navrhovaná úprava zpřesňuje vymezení pojmu střetu zájmů a definuje omezení, která je v zájmu zabránění střetu zájmů veřejný funkcionář povinen respektovat. Porušení těchto povinností může být projednáno a postíženo sankcemi podle tohoto zákona.

K § 4 a 5: Je potřeba přesně stanovit omezení výkonu těch činností veřejných funkcionářů, které by mohly vyvolat střet zájmů, a zabránit i tímto způsobem porušování nebo obcházení zákona. Stanoveným veřejným funkcionářům se proto navrhuje omezit nebo zakázat určité výdělečné činnosti nebo působení v určitých funkcích, a to s ohledem na specifika vykonávaných funkcí.

Rovněž porušení těchto povinností se navrhuje postihovat podle tohoto zákona. To se netýká neslučitelnosti funkcí a činností u poslanců a senátorů, kde ve smyslu čl. 22 a čl. 25 písm. f) Ústavy České republiky dochází přímo k zániku mandátu poslance nebo senátora.

K § 6: Navrhovaná úprava vychází z toho, že pokud je veřejný funkcionář přímo odpovědný za určitou oblast hospodaření nebo rozhoduje o právech a povinnostech třetích subjektů, neměl by být okolnostmi motivován upřednostnit jejich zájem, pokud může být jeho osobní zájem s nimi do budoucna shodný. Proto se navrhuje, aby rok po odchodu z funkce měli vybraní veřejní funkcionáři zakázáno být zaměstnání nebo působit v řídicích orgánech subjektů, o kterých v posledních třech letech rozhodovali nebo se kterými v posledních třech letech uzavírali smluvní vztah.

K § 7: Oznámení, která je povinen podle navrhovaného zákona veřejný funkcionář činit, mají formu čestného prohlášení; jejich formu, lhůtu pro podání a obsah konkretizují příslušná další ustanovení. Rovněž porušení povinností týkajících se včasného a řádného podávání příslušných oznámení může být sankcionováno podle tohoto zákona.

K § 8: Oznámení o osobním zájmu má klíčový význam pro posouzení, zda rozhodováním nebo jiným jednáním nedochází ke střetu zájmů. Oznámení musí veřejný funkcionář učinit písemně před zahájením jednání nebo ústně v průběhu jednání. Musí je však učinit tak, aby jeho vztah k projednávané věci byl znám ještě před zahájením hlasování.

K § 9 až 11: Soukromé majetkové poměry a činnosti veřejných funkcionářů jsou na základě současné právní úpravy podrobeny veřejné kontrole jen v rozsahu, který se nejeví jako dostatečný. Návrh počítá s rozšířením oznamovací povinnosti veřejných funkcionářů tak, aby soukromé zájmy veřejného funkcionáře byly zmapovány co nejucelněji, rozšiřuje je např. o deklaraci nabytí movitého majetku, cenných papírů, poskytnuté úvěry či půjčky. V případě, že je vyjmenovaný majetek součástí společného jmění manželů, musí veřejný

funkcionář podat oznámení i za majetek, který do společného jmění manželů získal druhý z manželů.

Je potřeba umožnit, aby příslušná oznámení mohla být podávána též v elektronické podobě, pokud bude zajištěna jejich autentičnost. To by mělo umožnit i jednodušší evidenci a přístup k jednotlivým informacím v mezích navrhované právní úpravy.

S ohledem na potřebu transparentnosti podávání oznámení, zejména zamezení možnosti případných snah omluvit neuvedení některých skutečností tím, že k tomu došlo opomenutím, navrhuje se stanovit povinnost podávat i tzv. negativní oznámení, to je oznámení v případech, kdy nedošlo ke skutečnostem, které je povinen veřejný funkcionář oznámit.

K § 13 a 14: Podle současného právního stavu je veřejný funkcionář povinen během svého působení ve funkci deklarovat své majetkové poměry a jedenkrát ročně odevzdávat čestná prohlášení. Nově navrhovaný systém má za úkol změnit evidenci na průběžně aktualizovaný systém, který umožní rychleji posoudit výsledky rozhodování veřejného funkcionáře s jeho případnou motivací preferovat osobní zájem. Proto se navrhuje povinnost vést po celou dobu výkonu funkce registr jako evidenci, která dává pro posouzení možného střetu zájmů ucelený podklad o činnostech, majetku, příjmech, darech a závazcích veřejného funkcionáře.

Navrhovaná úprava vychází z toho, že sféra soukromí veřejných funkcionářů je v porovnání s ostatními občany užší a proto se navrhuje, aby evidence obsažená v registru byla snadno veřejně přístupná. K omezení možnosti zneužití oznamovaných skutečností se navrhuje, aby veřejný funkcionář nemusel v oznámeních uvádět své bydliště, ale místo toho označil pouze orgán, v němž působí a svoji funkci.

Vzhledem ke snaze umožnit voličům co nejjednodušší přístup k této databázi se navrhuje, aby tato evidence byla přístupná i v elektronické podobě, pokud budou splněny stanovené náležitosti.

Vedením registru se pověřují mandátní a imunitní výbory parlamentních komor a na úrovni územních samosprávných celků ředitelé krajských úřadů a tajemníci obecních úřadů. V obcích, kde není tajemník obecního úřadu bude tímto evidenčním orgánem starosta. Na rozdíl od současně platné úpravy nejsou tedy za evidenční orgány určovány kontrolní výbory samosprávných celků. Důvodem této změny je nejen skutečnost, že kontrolní výbory jsou pouze poradními a kontrolními orgány, které nemají vlastní rozhodovací pravomoc, ale především skutečnost, že tyto výbory jsou výlučně složeny ze zastupitelů a nemají žádný obslužný aparát. Musel by tedy jejich činnost zajišťovat některý pracovník obecního nebo krajského úřadu pověřený ředitelem krajského úřadu nebo tajemníkem obecního úřadu.

Informace uvedené v registru mohou být použity jen v souladu s tímto zákonem a zákonem o ochraně osobních údajů. Na skutečnosti, které přesahují důvody, pro které je registr veden a je přístupný, se bude vztahovat povinnost mlčenlivosti a její potušení bude trestáno jako přestupek.

K § 15 a 16: Stanovuje se odpovědnost veřejných funkcionářů za dodržování povinností stanovených jim tímto zákonem, zejména povinnost podávat včas a úplně

požadovaná oznámení. Nesplnění této povinnosti, nejde-li o trestný čin, bude mít za následek zavedení řízení s příslušným veřejným funkcionářem.

Navrhuje se, aby rozhodování bylo přeneseno na jiné orgány, než které působí jako orgány evidenční. Rozhodovat by měl vždy orgán, který není personálně úzce svázán s předmětnou skupinou veřejných funkcionářů, tak aby se při rozhodování zaručil určitý odstup a předešlo se případné "solidaritě" mezi kolegy, která může vést k nevhodnému jednání sankcionovat.

Tyto orgány by měly být tvořeny jednak orgánem na centrální úrovni, který bude posuzovat porušení povinností všemi veřejnými funkcionáři s výjimkou členů zastupitelstev krajů a obcí, a dále orgány na úrovni krajů, které by posuzovaly porušení povinností členy zastupitelstev krajů a obcí. Nemělo by však jít o vytvoření nového úřadu s nároky na pracovní síly, budovy a státní rozpočet, zejména mzdové prostředky. Činnost těchto orgánů by po stránce organizační, materiální, finanční i personální zajišťovala Kancelář Poslanecké sněmovny, resp. krajské úřady.

Členy těchto orgánů, kteří by mohli tuto činnost vykonávat maximálně po dobu dvou funkčních období, by na centrální úrovni volila Poslanecká sněmovna a Senát a jmenovala vláda, prezident republiky, ombudsman, předseda Nejvyššího soudu a předseda Nejvyššího správního soudu a na krajské úrovni by členy volilo zastupitelstvo kraje a jmenoval Svaz měst a obcí. Přitom se v návrhu zákona nekladou žádné zvláštní podmínky, které by měl kandidát splňovat ale vychází se z toho, že by mělo jít o osobu, která bude sama morálně natolik silná, aby mohla posuzovat provinění jiných. Předpokládá se, že půjde o funkci čestnou s tím, že výkon členství v orgánu bude překážkou v práci z důvodu veřejného zájmu.

K § 17 až 20: Navrhovaná ustanovení definují základní procesní pravidla řízení tak, aby procedura řízení ve věci porušení povinností vyplývajících z tohoto zákona byla poměrně jednoduchá a rychlá, aby k řízení vůbec mohlo dojít. Návrhem se současně zavádí povinnost všech orgánů spolupůsobit při objasňování potřebných skutečností, zejména podávat potřebné informace a vysvětlení.

Řízení bude zahajováno vždy na návrh a k přijetí rozhodnutí, které bude ukládat sankci, bude třeba souhlasu nejméně dvou třetin všech členů příslušného orgánu. Řízení bude jednoinstanční. Aby každý z účastníků řízení měl právo na spravedlivý proces zaručený Listinou základních práv a svobod, zavádí se možnost soudního přezkumu rozhodnutí etických komisí.

Orgány rozhodující ve věcech střetu zájmů mají zákonnou povinnost v případě, kdy zjistí, že došlo k jednání splňující znaky spáchání trestného činu, oznamovat tyto skutečnosti orgánům činným v trestním řízení.

K § 21 a 22: Platná právní úprava neobsahuje dostatečně účinné sankce a proto je její porušování poměrně častým jevem. Navrhuje se proto zavést takové postihy, které by neřešily jenom následky, ale měly by i preventivní charakter, včetně možnosti ukládat podstatně vyšší a tím citelnější finanční pokuty za porušení povinností stanovených zákonem. Ne nevýznamnou skutečností pro snižování počtu porušování tohoto zákona bude jistě i skutečnost, že rozhodnutí o jeho porušování budou uveřejňovány na veřejné datové síti, popřípadě na úřední desce.

K § 23: S ohledem na skutečnost, že orgány rozhodující ve věcech střetu zájmů mají mít při řízení postavení správního úřadu, stanovuje se pro jejich řízení v případech, kdy není upraveno přímo tímto zákonem, použití správního řádu.

K § 24 až 26: Navrhuje se jako přešůpek trestat neoprávněné nakládání s údaji vedenými v registru nebo získanými z registru a porušování povinnosti mlčenlivosti. U všech přešůpků se počítá s tím, že budou projednávány podle zákona o přešůpcích. Navrhovaná úprava však stanovuje orgány, které budou příslušné přešůpky projednávat a další potřebné odchylky od zákona o přešůpcích.

K § 27: Je potřeba stanovit, jak mají být údaje, vyžadované po veřejných funkcionářích poprvé podávány podle tohoto zákona a doba, v níž musí být zvoleni nebo jmenováni členové příslušných orgánů rozhodujících o střetu zájmů.

K § 28 a části páté: Navrhuje se v plném rozsahu zrušit předchozí právní úpravu včetně všech novel.

K části druhé:

Do návrhu zákona je zapracována novela zákona o soudech a soudcích, podle níž by jedním z důvodů nezpůsobilosti soudce k výkonu funkce bylo i pravomocné rozhodnutí orgánu projednávajícího střet zájmů. O jeho nezpůsobilosti by bylo rozhodováno v rámci kárného řízení na návrh ministra spravedlnosti.

K části třetí a čtvrté:

S ohledem na to, aby součinnost příslušných orgánů a osob s orgány rozhodujícími o střetu zájmů mohla být efektivní, je třeba zabránit tomu, aby docházelo ke kolizi povinností podle tohoto zákona a povinností mlčenlivosti uložené zvláštními zákony.

K části šesté:

S ohledem na to, že část údajů, uváděných v oznámeních, je podávána za kalendářní rok, navrhuje se účinnost zákona počátkem kalendářního roku.

V Praze dne 20. července 2005

předseda vlády

místopředseda vlády a ministr spravedlnosti